

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК ДОО

Тел. 032/320-710. Факс. 032/320-712. e-mail: ovcar@vu1.net bsscacak@bsss.rs

Број 6

Датум и место издавања: 15.6.2014. Чачак

Тираж: 350

БИЛТЕН ЈУН 2014.

САДРЖАЈ

1. Пресејавање кукуруза и пострна сетва -Дипл. Инг. Борко Ивановић
2. Зелена резидба -Мр .Бранко Танасковић
3. Бруцелоза - Дипл.инг. Љиљана Ћурчић
4. Значај стандардизације у пољопривреди-Дипл.инг. Радован Шеварлић
5. Активности Пољопривредне саветодавне службе „Чачак“ током санације последица мајских поплава и невремена –Дипл.инг Милан Дамљановић
6. Преглед доминантних цена са зелене пијаце за јун 2014

Пресејавање кукуруза и пострна сетва

Сведоци смо да је друга половина априла и мај месец био веома кишан период, што је узроковало поплаве и бујичне ерозије, а као последицу имамо касну сетву, неуједначено ницање и на већој површини пресејавање кукуруза. Ова година на територији рада ПССС Чачак биће рекордна по површинама кукуруза које су пресејане, као и пострној сетви код једног већег броја пољопривредних произвођача. Мере неге које се морају испоштовати како би имали успешну сетву су: Плитко орање поплављеног земљишта због збијеног слоја услед лежања воде. Орање треба извршити на дубину 15-20 цм. Треба се одлучити на хибриде из ФАО групе 100, 200 и 300 због краћег временског периода вегетације. Дубља сетва због контакта семена и земљишне влаге ако нема услова за наводњавање. Количине минералних ђубрива треба значајно смањити у односу на редовну сетву пре свега фосфора и калијума који су се задржали у сетвеном слоју приликом прве сетве кукуруза или су остали после главног усева ако се говори о пострној сетви. Прихрањивање азотним минералним ђубривима је обавезно као и међуредна обрада. Сигурна производња у пресејавању је услед могућности за

наводњавање, а на површинама где за то нема услова морамо се уздати у повољне временске услове у наредном периоду. Од периода жетве стрних жита која се завршава половином јула месеца и кратког временског периода који нам остаје за вегетирање кукуруза пострна сетва је изузетно ризична и у неколико претходних година неисплатива без могућности за наводњавање. Кукуруз је најцењенија крмна биљка у пострној сетви за производњу крме и добија се значајно више хранљивих јединица по хектару него што се може постићи гајењем кукуруза за зрно. Дубину основне обраде земљишта у пострној сетви треба смањити због очувања земљишне влаге и све остале мере неге су исте као и за пресејавање. Кукуруз посејан у пострном року се развија у другачијим условима од главног рока сетве. Због виших температура брже се развија до фазе метличења што условљава ниже биљке и зато се препоручује за 20 % гушћа сетва ако има услова за наводњавање. Коришћење кукуруза за силокорму је у млечно-воштаној зрелости, односно у зависности од временских услова и потреба, период искоришћавања кукуруза у пострној сетви може почети и знатно раније.

Дипл.инг. Борко Ивановић ПССС Чачак

Зелена резидба јабуке

Одржавање редовних, стабилних и високих приноса плодова доброг квалитета у засадима јабуке успешно је једино комбинованом применом агро и помотехничких мера, од којих је значајна и зелена резидба. Редовно извођење ове операције посебну важност има у интензивним засадима са густим склопом биљака, и код сорти које поседују склоност ка алтернативном рађању.

У високопродуктивној, комерцијалној производњи јабуке зелена резидба је обавезна и неизоставна мера. Она се посебно одражава на развој хабитуса воћке, смањење бујности, али и могућност боље осветљености плодова, самим тим и бољу њихову обојеност. Редовно спровођење ове мере код старијих засада омогућава извођење много слабије зимске резидбе, док код млађих и засада који тек ступају у стадијум родности предност би требало првенствено дати повијању грана.

Овом резидбом требало би, превасходно, да обезбедимо услове за образовање родних пупољака за наредну годину. Елиминисањем превише сувишних младара смањује се број сувишних потрошача воде и хране, лакше је продирање светлости у унутрашњост круне, а самим тим боља је и њена проветреност.

Ова мера се посебно препоручује за бујније сорте јабука (као што су грени смит, мелрозе, глостер, чадел и других). Квалитет и успех ове помотехничке мере условљено је њеним правовременим извођењем. Воћне засаде требало би орезивати у ову сврху после завршеног активног вегетативног раста, а то је, у главном, у другој половини јуна и

почетком јула.

Након обављене зелене резидбе воћна стабла повећане вишкове хранива и воде користе за даљи развитак плодова, као и за диференцијацију родних пупољака за наредну годину. Осим тога, летњи период, у ком воћке интензивније дишу, одликује смањење влаге у земљишту са просечно вишим температурама ваздуха. Због тога је неопходно одстранити и један мањи део лишћа да би се преостала зелена маса нормалније снабдевала водом и храном.

Закасна оваква помотехника не пружа задовољавајуће резултате, осим појединих година код изразито бујних сорти јабука. Техником зелене резидбе требало би одстрањивати младаре који су у порасту непосредно уз вршне младаре примарних и секундарних грана, као и све пребујне младаре, који се неће употребити за замену родних грана, односно за планирање рода у следећој вегетацији. Такви младари, у највећем броју случајева избијају са горњих страна грана, бујнији су од

осталих, а препознатљиви су и по оштром углу грањања на водилици.

Мр Бранко Танасковић
ПССС Чачак

Бруцелоза

Бруцелоза је заразна болест животиња и људи, која наноси велике економске штете у сточарству, представља значајан здравствени проблем. Узрочник је бактерија из рода *Brucella*, која је невидљива голим оком.

На човека се преноси са домаћих животиња коза и оваца, говеда, свиња и паса. Инфекције бруцелама се обично јављају спорадично или у виду мањих епидемија. Она се међу животињама преноси **директно** (контакт са постелицама, плодном водом, побаченим плодом, исцедком) и **индиректно** (уколико се на паши мешају здрава и заражена грла као и контакт са водом, ђубретом и пашњаком на коме се налазе бактерије). У условима велике влажности, ниских температура без сунца, бруцеле могу преживети неколико месеци у води, ђубрету, сени, вуни...). Бруцеле су у органском материјалу (земља, прашина) отпорне и на сушење.

Људи се најчешће заразе у контакту са побаченим материјалом заражених животиња преко повреда на кожи, као и исхраном недовољно куваних млечних и месних производа. Месари и људи запослени у преради вуне, као и лабораторијски радници се заразе удисањем узрочника присутних у вуни и ткивима. Пренос са човека на човека је веома редак, док су ветеринари изложени инфекцији приликом узорковања крви.

У стадима оваца и коза, где се први пут појави бруцелоза проценат побачаја може да буде од 30-80%. Код оваца и коза побачај и превремено рађање, обично се јаве две седмице до два месеца, после заразе. Код таквих животиња уочава се заостајање постелице и примети се значајан пад у производњи млека, иако су знаци упале вимена веома ретки.

Први симптоми болести, код људи се јављају од пет дана до три месеца (најчешће две седмице), праћене симптомима сличним прехлади (главобоља, умор, болови у мишићима и зглобовима и др). Кашаљ и бол у грудима, као и појачано знојење се обично јавља ноћу. Што се пробавних поремећаја тиче, јавља се мучнина, повраћање, губитак апетита, наизменично пролив и затвор (посебно код одраслих). Најчешће компликације бруцелозе су упале зглобова, оболење кичме, јетре, коже и дуготрајан умор. Нервна форма бруцелозе која се може карактерисати упалом мозга, можданих овојница и др. уочи се код 5% пацијената. Ипак најважнија компликација бруцелозе је ендокардитис (упала срчаног залиска), због чега може доћи и до смртог исхода. Термичка обрада (кување) производа животињског порекла, добра хигијена и ношење заштитне одеће и опреме су важне мере у превенцији, нарочито код ветеринара, пољопривредних произвођача, месара, лабораторијских радника.

Добри резултати се постижу дуготрајном терапијом антибиотцима, докје у случају упале срчаног залиска неопходан је хируршки захват.

Тачна дијагноза се утврђује само испитивањем крви (лабараторијски). Сваки побачај треба да буде узбуна на бруцелозу. У случају побачаја узорке крви одмах слати на анализу и две до три недеље касније, због могућих лажно негативних резултата. Обавеза произвођача је да приликом куповине грла води рачуна о томе да ли су те животиње здраве и контролисане, јер тиме чува здравље своје породице и других људи. За појаву болести је довољна само једна болесна животиња.

ПССС Чачак,

дип.инж.Љиљана Ћурчић

Активности Пољопривредне саветодавне службе „Чачак“ током санације последица мајских поплава и невремена

У току 2014. године сви смо сведоци наглих промена климе који су резултирали изузетно неповољним условима за пољопривредну производњу. После суше током лета 2013 године као и изразито благе зиме са малом количином падавина, током маја месеца имали смо невероватно велике количине падавина које су проузроковале катастрофалне поплаве широм Србије. Нестабилне временске прилике као и непогоде наставиле су се и током јуна месеца тако да су град, пљускови и необично јаке олује нанале огромне штете како пољопривредним усевама тако и инфраструктури. Све ово је резултирало потребом за појачаним ангажовањем ПССС-а на које су се члнови службе свесрдно одазвали.

Непосредно после поплава у периоду од 24.05.14. до 01.06.14. сви саветодавци су

били ангажовани у комисијама за процене штета од поплава као и на узорковању земљишта и пољопривредних усева на хемијско и биолошко загађење. Тим поводом обиђено је више стотина угрожених домаћинстава где су благовремено евидентирани штете и дати савети за могућу санацију. На територији општина Чачак, Лучани и Горњи Милановац узето је по 20 узорака земље за хемијско и микробиолошко испитивање као и по 8 узорака муља за иста испитивања. Сви узорци су припремљени и хитно достављени сертификованој лабораторији.

У периоду од 14. до 18.06.14. Примљена је и подељена хуманитарна помоћ у виду донације семена кукуруза за хитно пресејавање уништених усева.

Благовремено су урађени спискови најугроженијих са тачном проценом потребних количина семена . На територији општине Чачак Подељено је укупно 405 сетвених јединица (321 од 25000 семена и 84 од 80000 семена) , на територији општине Горњи Милановац укупно 220 сетвених јединица (159 од 25000 семена и 61 од 80000 смена) и на територији општине Лучани укупно 35 сетвених јединица . Укупно је подељено 660 сетвених јединица уз усмену препоруку сваком производјачу о сврсисходној сетви

. У наредном периоду угрожени могу очекивати расподелу ђубрива и дизел горива . Али ту се наше ванредне активности на жалост не завршавају. У току 24.06. на територији општине Чачак дошло је до олујног невремена са јаким градом и око 50 литара плахе кише по квадратном метру што је проузроковало велике штете на воћу, поврћу и осталим културама . Очекујемо поново ангажовање од стране општинског штаба за ванредне ситуације .

Готово четрдесет дана изгубљених за редовне послове довели су нас у незавидан положај да уз крајње напоре завршавамо овај квартал уз испуњење пројектованих активности .

Саветодавац

М.Дамљановић дипл инг.

www.stips.minpolj.gov.rs

Доминантне цене са зелене пијаце за 15.06. 2014 године

ПОВРЋЕ		ВОЋЕ		МЛЕЧНИ ПРОИЗВОДИ	
Производ	Цена по јед.мере	Производ	Цена по јед.мере	Производ	Цена по јед.мере
Грашак	200	Бресква	150	Млади сир	350
Карфиол	150	Банана	120	Масни сир	400
Краставац	50	Јабука	60	Кајмак	600
Кромпир млади	50	Јагода	100	Јаја С	12
Лук бели	400	Лешник	1200	Јаја А	11
Лук црни	50	Лимун	240	Јаја Б	10
Паприка	100	Орах	1000	Јаја Ц	8
Парадајз	100	Сува шљива	200	Пилад	370
Пасуљ бели	250	Смоква	250		
Пасуљ шарени	250	Трешња	200		
Пасуљ жути	400	Вишња	100		
Печурка	180				
Шаргарепа	50				
Тиквице	40				

Доминантне цене са сточне пијаце за 15.06. 2014 године

Сточна пијаца		Житарице	
Категорија	Цена по јед.мере	Производ	Цена по јед.мере
Јагњад	220	Кукуруз	24
Овце	120	Сточни јечам	26
Овнови за приплод	20.000	Пшеница	26
Прасад 15 кг	230	Сојина сачма	78
Прасад 25 кг	220	Сун.сачма	45
Шиљежид	230	Луцеркино бр.	50
Товљеници 80-120	200	Сено луцерке	18
Товљеници >120	180		

